

Все пак има няколко съществени разлики:

– И на национално, и на местно равнище действат **неправителствени организации**, в повечето случаи с участие на роми или изцяло „ромски“. Независимо че в много случаи дейността им е ограничена от приоритетите на съответните донорски програми или конкурси за финансиране на проекти, дори самото им съществуване променя социалната среда – налице е субект, който (поне) по определение е заинтересован не от формално отчитане на постигнатото, а от промяна в живота на ромското население.

– Въпреки относително по-слабото (в сравнение с турското малцинство) **представителство на ромите** в местните и в държавните институции все пак такова има и се предполага то да изразява интересите на ромските общности по места и на ромите като малцинство на държавно равнище. Независимо че към ромските представители се отправят множество критики – заради откъсването им от „ромската общност“ и не полагането на достатъчно усилия за отстояване на нейните интереси, – самият факт на съществуването им променя политическата среда.

– И може би на първо място **ромите станаха видими** – макар и в периферията на социалната и на градската среда, те заявяват своето съществуване; техните проблеми се обсъждат публично; сред ромските общности по места тече процес на разслояване; гласът на ромите може да се чуе, макар и трудно да достига до медиите. Тези факти променят българската публичност.